

Чија је политика САД

Пише: Бојан Трипуновић
уторак, 12 октобар 2010 10:36

Постоји велики број расправа о нормативизацији америчке политике и исто толико сукоба мишљења о томе да ли је америчка политика егземплар „светионика слободе“ или је таква политика брутално испољавање силе једне империје. Разлике се у суштини крећу од валоризације највећег добра до највећег зла. Међутим у једном се скоро сви слажу, а то је да је САД најмоћнија сила у свијету која је икад постојала у историји и да је „круна“ западне цивилизације, када је у питању војна, економска и политичка моћ.

Укратко, америчка политика се од почетка своје формалне независности од Велике Британије до данас кретала (и још се креће) од изолационизма до екстремног интервенционизма који је још давно почео у Панамском каналу и који свој пуни мах остварује преко бивше Југославије до Ирака и Авганистана. Као што је Иво Андрић рекао у свом роману „На Дрини ћуприја“ да се свака империја некако симултано и пење и пада у исто вријеме, а да вријеме врхунца и коначног пада сам Бог зна, тако и за САД вриједи иста или слична оцјена. Врхунац политике САД-а је, како то сада изгледа (или ће се тек обзнанити), управо Ирак и Авганистан.

Питање чија је политика САД би требало да буде најпростије и најсаморазумљивије, па чак скоро и помало тривијално-шаљиво питање. Можда би то питање требало да се постави у дуалној форми да би у ствари одговор био прецизнији и јаснији, а то питање јесте: „Чија је политика САД и ко је спроводи?“

Политику САД, али само формално, спроводе Државни одјел (*State Department*) и Предсједник. Наравно, све битније одлуке се доносе у сагласности са Конгресом. Суштински, политику воде, као и у свим државама, обавјештајне службе (примарна чворишта су ЦИА и НСА) и централна банка (*Federal Reserve*

). Наравно, овакав став о природи суштине управљања било којом државом, па и најмоћнијом, је немогуће одбрани од оних који „религиозно“ вјерују у реалну могућност представничке демократије.

Одговор „ко“ реализује политику САД-а као и сваке друге државе јесте тривијалан, али веома битан, јер данас постоји велика и дубока догматичност мантре представничке демократије која је веома масовно распрострањена. Централне банке и обавјештајне службе не постављају своје службенике на позиције институција извршне власти

непосредно, јер би мантра дубоке вјере у демократију тако пала, већ наводно бирачи бирају неког од већ унапријед понуђених кандидата (веома често већ и унапријед одабраних – помоћу мас-медија, пријетњи од тероризма, сатанизације, чак некад и невидљивог непријатеља, итд.) и онда се изабранима објасне смјернице истинских управљачких институција, како и шта да раде, а већина оних виспренијих већ унапријед зна правила.

Сада би одговор на питање „чија је политика САД-а“ требало да је исто онолико тривијалан колико и питање „ко“, али није. Наравно да се може рећи да, сходно истинској моћи двије горе наведене институције, политика САД-а јесте политика *Federal Reserve*

-а и обавјештајних служби које раде у име и за интерес грађана САД, што половично и јесте случај. Тако нешто не би била неистина рећи, јер велике корпорације (војни комплекс, нафтне компаније, аутомобилска индустрија), банкарски естаблишмент (прекоокеанске и унутрашње комерцијалне банке), свијет забаве и мас-медији јесу у власништву супер-олигархијске елите која одређује чланове одбора централне банке и обавјештајних служби (не бирају се демократским путем, већ тајно, путем концензуса унутар уског броја људи), а политика те елите и јесте политика САД која има за циљ превасходно нагомилавање и одржавање своје моћи, али и одржавање доброг стандарда и куповне моћи сопствених грађана којима треба превасходно омогућити забаву и куповну моћ, а на послијетку и убјеђење „да се они питају и одлучују“.

Елита САД настаје за вријеме и након буржоаске револуције али њено суштинско формирање се дешава за вријеме грађанског рата 1861-1865. год. Банкарска, пословна и финансијска елита Уједињеног Краљевства је схватила да је Велика Британија изгубила највећи комад своје империје, као и велики број колонија и да би фронтални рат на дуге стазе само исцрпљивао ресурсе. Увидјевши да се ствара боље „средство“ за поробљавање (пословање) од оног које су имали под Лондоном и Краљевском породицом, нагнало је елиту да се веома брзо настани на територију „обећане земље“. Неколико породица које су и данас у жижи саме свјетске елите још увијек носи чак и исто презиме, као што су Рокефелер, Ротшилд, Ј.П. Морган, Леман и други. Сви они су имали „благослов“, и британске краљевске породице, и француске буржуаске револуције, да дјелују синхронизовано и симултано преко институција моћи сваког друштва. Америка као млада демократија није имала углађене и елоквентне „свештенике“ демократије, па су у почетку и елита-породице морале радити саме, транспарентно, док нису подучиле младе нараштаје рустичних каубојчића којима се историја смјешила. Сам почетак политике САД с краја деветнаестог вијека можда и јесте најтранспарентнији (у свом правом значењу ријечи транспарентност) период политике најмоћније силе свих времена. Тада су се „руке“ Ротшилда, Рокенфелера и осталих могле видјети на дјелу. Но, чим су одшколовали прве генерације рустика са прашњавих улица америчких градова, доброћудни каубоји су релативно брзо почели учити како да замјене шешире, мамузе и револвере убитачнијим средствима вриједносних папира, јер

се револвери најбоље усавршавају помоћу тих папира, и онда доносе још више таквих папира. Прилив интелектуалне елите после Другог свјетског рата је дефинитивно био успјех у паидеји „*a l'americaine*“. Тиме је британска краљевска породица заједно са својом интегрисаном финансијско-корпоративном и напослијетку интелектуалном елитом сачувала битне полуге своје моћи. Тако је политика САД до данашњих дана остала моћна машина политике Уједињеног Краљевства Велике Британије и Сјеверне Ирске. Политика САД суштински није политика САД-а чак ни као мегаломанске над-државе која је све мање (ако уопште више и мало) у додиру са својим федералним државама. То је понајмање политика грађанина Тексаса, Калифорније, Јуте или било које друге америчке државе.

Када је „вјера“ у однос „моћни очебрижни господар – одани слуга“ ишчезла и када су милиони поробљених народа у колонијама схватили да, колико год радили, остају на дну, а „добри“ господар увијек на врху; на мјесто ишчезле вјере дошла је друга – демократија. Млада прекоокеанска демократија је данас најстарија постала, и у њој је елита видјела беспријекорно отјелотворење моћног средства за наставак односа „господар-роб“. Када је дошло вријеме формалне деколонизације, на мјесто некадашњих колонија (75% британских) су у већини случајева, тобоже коинциденцијом, долазили амерички ослободиоци а одлазили „брижни“ британски колонизатори. Наравно, све у суштини остаје исто, негдје мало боље, негдје мало горе, негдје се домородачки вођа убије, негдје се зацементира у зависности од тога како је то одговарало политици најмоћније државе свијета. И тако је текла „деколонизација“. Онда је неко схватио да то није деколонизација, већ је то *неоколонизација*. Онда су умјесто ослободилаца почели долазити „црвени ђаволи“, али лукава и спретна МИБ је одмах нашла рјешење и за то. Британија је преко Черчила дала идеју југословенском Периклу да оснује Организацију несврстаних и тако спријечи СССР да дође до плијена који је предвиђен за земљу светионика демократије.

Не само да је политика САД у суштини британска политика, већ је британска политика све више и политика Европске уније. Од Де Голове Француске скоро да више није остало ништа, и велика препрека „омраженог сенилног старца“ (у англосаксионској литератури се Де Гол обично назива тако, примјер је дао Лакер) је нестала, па се политика Велике Британије може примјенити и у континенталној Европи. Предсједник ЕУ је Ван Ромпеј, британски тројански коњ (*made in Holland*), а палица спољне политике је у рукама Кетрин Ештон, пуко отјелотворење званичног Лондона, чак и за неке европејце.

Политока САД је у суштини политика Велике Британије, било да је вођена принципјелизмом Вудроа Вилсона или Рузвелтовом реал-политиком равнотеже снага. Наравно, не формално, нити суштински у интересу британског грађанина, већ је то

политика британске елите и краљевске породице инкорпориране у све поре круцијалних америчких институција. Закључити да је најмоћнија држава у ствари Велика Британија би било много неформално(мада не и нетачно), али би се могло комотно рећи да је најмоћнија политика у ствари британска политика најмоћније државе – САД. Отуђење америчке Над-државе од америчких држава је веома евидентно. Постоји много слабашних организација и људи који такву тезу заступају, али већина њих нема приступ „слободним“ медијима. Недавно је и амерички секретар за одбрану Р. Гејтс изјавио да је војска САД- много отуђена од народа, како он то каже. Рјешење проблема би било нека врста де-алиенације Над-државе од америчких држава, а тиме и од америчког грађанина било које државе. Како то остварити, а да се не уништи Над-држава? Па, то је немогуће. Рјешење се вјероватно крије у осамостаљењу америчких држава од Над-државе или можда у некој форми њихове истинске аутономије, што би укључивало обавјештајну и монетарну самосталност.

По свему судећи, то вријеме и није тако далеко. Легендарни Чак Норис, који се недавно кандидовао за мјесто гувернера Тексаса, већ је изјавио да ће, ако америчка Влада настави да спроводи исту унутрашњу политику према савезним државама, он тражити самосталност за ову федералну државу.